

Litevský skanzen komunismu

GRŪTAS PARK PLNÝ SOCH

Pobaltské republiky se na sovětskou okupaci snaží zapomenout. Na tragickou komunistickou minulost lze ale dobře přilákat turisty.

Většina bolševických relikvů skončila po znovunabytí litevské nezávislosti v roce 1991 na smetišti stejně rychle jako celá ideologie. Ministerstvo kultury se po nějaké době odhodlalo k odvážnému kroku: aspoň malou část oblidných soch zachovat a shromáždit na jednom místě, kde by sloužily jako atrakce i memento.

Volba padla na obec Grūtas u lázeňského městečka Druskininkai v jižní Litvě. Manažer společnosti, vítěze tendru, Viliumas Malinauskas nežádal od státu finance. Zřízení výstavy financoval z rodinné farmy na houby a lesní plody. Práce začaly v roce 1999, po dvou letech se Grūtas Park otevřel návštěvníkům.

Sochy a síla propagandy

Vstup do parku zamrazí. Vysoký plot z ostnatých drátů, strážní věže a dobytčák. Právě takové vagóny dopravovaly tisíce Litevců do hlídání gulagů na dalekou Sibiř. Park se rozkládá na 20 ha a prochází jím 2 km stezka. Borový i březový háj ukrývá 86 soch komunistických pohlavářů,

zvláště Lenin a Stalin jsou zastoupeni hojně, ale i bezejmenných hrdinů dělnické třídy. Tak velká koncentrace děl komunistické éry nemá na světě obdoby.

O síle propagandy, jejích nástrojích a produktech podává zprávu muzeum v nízké dřevěné budově. Přesně takové, jaké se stavěly po SSSR ve 40. a 50. letech a sloužily jako osvětová kulturní střediska. Tomu odpovídá i zařízení interiéru. Nechybějí filmové ukázky, fotografie či „pěkné“ rudé gobelíny s tváří Lenina. Ač některé předměty působí až úsměvně, celkový dojem je přesně opačný. Výsledky režimu byly v Pobaltí příliš tragické.

Následuje další obchůzka soch a posléze další expozice. Obrazárna. Obrazy z éry tzv. sovětského realismu vykrešlují jak kultu osobností od Lenina po Brežněva, tak úspěchy rolníků a dělníků.

Nostalgické menu

Jako místo oddychu slouží kavárna, kde lze ochutnat jídla s houbami, typickými pro jižní Litvu. Ale ani tady nezůstává ideologie

FOTO: ADÉLA POLÁKOVÁ

Jeden z mnoha Leninů, kteří odpočívají v parku.

Symbolicky střeží celý park ostnatý plot, hlídkové věže a vodní příkop. Aby se komunističtí tyrani už nikdy nedostali za jeho brány.

stranou. Podává se třeba netradiční menu „nostalgie po starých časech“, obsahující šproty po rusku (šproty, cibule, vodka) či obligátní boršč. Ani návštěvníci s dětmi se ale nemusejí obávat, že by v parku své potomky nezabavili. Připraveno je tu dětské hřiště a také minizoo, to už bez jakéhokoliv podtextu.

Kamenní a bronzové Stalinové a Leninové se v březovém háji a borovém lese Grutas Parku tváří celkem spokojeně. I kdyby ne, naštěstí kolem je vodní příkop, ostnatý plot a hlídkové věže. Záruka, že z litevského skanzenu komunismu neutečou. ■

ADÉLA POLÁKOVÁ

Informace

Grūtas Park leží 5 km od města Druskininkai v jižní Litvě nedaleko polských hranic. Do litevské metropole Vilnius je to od sud 120 km. Park má otevřeno každý den od 9 do 20 h, mimo letní turistickou sezónu od 9 do 17 h. Vstupné: dospělí 10 Lt, senioři a studenti 5 Lt, děti do 16 let 3 Lt, děti do 5 let zdarma. Zapůjčení audioprůvodce stojí 40 Lt, fotografování 5 Lt, videokamera 10 Lt. (1 Lt = 8,2 Kč).

Více informací o parku na internetových stránkách: www.grutoparkas.lt